

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br:02-03-4692/1

Podgorica, 01. april 2019. godine

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
-n/r ministra, g-dina Pavla Radulovića-

Poštovani gospodine Raduloviću,

Na osnovu Vašeg akta broj: 101-1351/1 od 25.marta 2019. godine, kojim se traži mišljenje na tekst Predloga uredbe o minimalno-tehničkim uslovima i načinu pružanja pojedinih turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti, Ministarstvo finansija daje sljedeće:

MIŠLJENJE

Predlogom uredbe se vrši unapređenje turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti. U odnosu na važeću Uredbu, propisuju se uslovi i način pružanja turističkih usluga koje uključuju sportsko – rekreativne i avanturističke usluge: skakanja padobranom, ronjenja i vožnje na sajli (zip line), tj one usluge za kojima tokom posljednjih godina postoji sve veće interesovanje od strane turista, a njihovo obavljanje nije bilo regulisano. Predlagač Uredbe naveo je da donošenje ovog propisa ne stvara biznis barijere, niti podrazumijeva dodatna administrativna opterećenja.

U skladu sa tim, na tekst Predloga uredbe o minimalno-tehničkim uslovima i načinu pružanja pojedinih turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst Predloga uredbe i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa utvrđeno je da implementacija iste ne zahtijeva izdvajanje finansijskih sredstava iz Budžeta države.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija nema primjedbi na dostavljeni tekst Predloga uredbe o minimalno-tehničkim uslovima i načinu pružanja pojedinih turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti.

S poštovanjem,

MINISTAR

Darko Radunović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
NAZIV PROPISA	Predlog uredbe o minimalno-tehničkim uslovima i načinu pružanja pojedinih turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <p>Predlogom uredbe vrši se unapređenje uslova za pružanje pojedinih turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti i to: usluga skakanja elastičnim konopom (bungee jumping), usluga kanjoninga (canyoning), usluga jedrenja na dasci (kitesurfing), usluga skakanja padobranom, usluga ronjenja i usluga vožnje na sajli (zip line), a za čije donošenje, shodno članu 54 stav 2 Zakona o turizmu i ugostiteljstvu ("Sl.list CG", br. 2/18 i 13/18), ovlaštenje ima Vlada.</p> <p>Pojedine sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti (usluga skakanja elastičnim konopom - bungee jumping, usluga kanjoninga - canyoning, usluga jedrenja na dasci - kitesurfing), kao turističke usluge razrađene su važećom Uredbom o minimalno-tehničkim uslovima, načinu, sredstvima i opremi za pružanje pojedinih turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti („Sl. list CG", br. 6/12).</p> <p>Međutim, savremeni turistički tokovi usloveli su razvoj novih vidova turističke ponude koji su predmet sve veće potražnje od samih turista. Osim toga, javila se potreba i za poboljšanjem pružanja turističkih usluga koje su propisane važećom Uredbom, i to prvenstveno sa aspekta propisivanja minimalno-tehničkih uslova i načina pružanja pojedinih obaveza za pružaocce usluga u cilju ispunjavanja preduslova za sigurnost i bezbjednost korisnika usluga.</p> <p>Predlogom uredbe, u odnosu na važeću uredbu, propisuju se uslovi i način pružanja turističkih usluga koje uključuju sprotsko – rekreativne i avanturističke usluge: usluga skakanja padobranom, usluga ronjenja i usluga vožnje na sajli (zip line), tj. one usluge za kojima tokom poslednjih godina postoji sve veće interesovanje od strane turista.</p>	

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Turizam je jedna od prioritarnih privrednih grana u Crnoj Gori, u prilog čemu govore i podaci iz posljednjeg Izvještaja Svjetskog savjeta za turizam i putovanja za Crnu Goru prema kojem je ukupni (direktni i indirektni) doprinos turizma BDP-u u 2017. godini iznosio 23,7%.

Strateški cilj razvoja turizma je razvoj kvalitetnog cjelogodišnjeg, diverzifikovanog turističkog proizvoda.

U tom smislu, kako bi se navedeni cilj što brže i efikasnije realizovao, posebna pažnja posvećuje se unapređenju kvaliteta u pružanju, između ostalih, onih turističkih usluga koje su zasnovane na prirodi.

Na taj način stvaraju se preduslovi da se diverzifikovani turistički proizvod u Crnoj Gori nudi tokom gotovo cijele godine, čime se produžava trajanje turističke sezone, smanjuje sezonalni karakter poslovanja turističke privrede, uz stvaranje i uslova za otvaranje novih radnih mjesta i podizanje nivoa životnog standarda stanovništva, kao krajnjeg cilja razvoja turizma u Crnoj Gori.

Primjenom ove uredbe obezbijediće se efikasnije i kvalitetnije pružanje pojedinih turističkih djelatnosti koje uključuju sportsko – rekreativne i avanturističke aktivnosti sa aspekta pružanja istih i obezbjeđenja sigurnosti u njihovom korišćenju, čime se, pored navedenog, doprinosi i jačanju konkurentnosti crnogorskog turističkog proizvoda.

Osim toga, primjenom predložene uredbe doprinosi se razvoju kvalitetnog turističkog proizvoda i u Sjevernom dijelu Crne Gore, čime se realizuju i ciljevi definisani u strateškim dokumentima a koji su usmjereni ka uspostavljanju balansiranog regionalnog razvoja države, uz smanjenje migracija stanovništva sa Sjevera ka Primorju i centralnom dijelu Crne Gore.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Prihvatanjem predložene uredbe, stvaraju se preduslovi za kvalitetnije funkcionisanje odnosno pružanje pojedinih turističkih aktivnosti koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti koje su u funkciji unapređenja turističkog proizvoda na nivou područja/opština u kojima se pružaju i konzumiraju, a čime se, ujedno stvaraju i uslovi za podizanje nivoa konkurentnosti turističkog proizvoda na nivou Crne Gore, a što je u krajnjem, u funkciji otvaranja i novih turističko – ugostiteljskih kapaciteta i pratećih sadržaja.

Sportske rekreacije i avanturističke aktivnosti karakterične su po posebnim / specifičnim aktivnostima koje su primjerene potrebama i interesima korisnika svih uzrasta, različitog nivoa sposobnosti i zdravstvenog stanja, uz usmjerenje na zadovoljavanje osnovnih ljudskih potreba i interesa kroz bogatstvo raznovrsnih sportsko-rekreativnih aktivnosti, koje su svima dostupne i usaglašene sa nivoom sposobnosti, zdravstvenim stanjem, polnim i uzrasnim karakteristikama svakog pojedinca.

Cilj sportske rekreacije i avanturističkih aktivnosti jeste da omogući optimalne uslove i mogućnosti savremenom čovjeku da kroz raznovrsne sportsko-rekreativne aktivnosti zadovoljava svoju biosociološku potrebu za kretanjem i igrom, sadržajnije i kreativnije provodi slobodno vrijeme, čuva i unapređuje zdravlje, održava vitalnost, životni i radni optimizam, održava i unapređuje opšte fizičke, funkcionalne i radne sposobnosti, otklanja privremenu pojavu starenja i produžava aktivni radni vijek

(kreativnost do duboke starosti).

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Rješenja u propisu pozitivno će uticati na pružaoce turističkih usluga, jer podstiče kvalitet pružanja turističkih usluga koje su sve atraktivnije sa aspekta interesovanja turista sa svih strana svijeta, s jedne strane, a s druge strane podiže se nivo kvaliteta i konkurentnosti turističkog proizvoda Crne Gore generalno posmatrano. Na taj način, efikasnije će se ostvarivati strateški cilj razvoja turizma Crne Gore koji se odnosi na diverzifikaciju turističkog proizvoda čime se utiče na produženje trajanja glavne turističke sezone i smanjenje sezonalnosti u poslovanju turističke privrede Crne Gore.

Pozitivni uticaji rješenja iz propisa usmjereni su na direktan način i na korisnike usluga iz propisa, jer su turizam i sport korelativne djelatnosti uz permanentni trend daljeg zajedničkog djelovanja. Naime, njihove srodne i povezane funkcije predmet su korišćenja istih subjekat, u ovom slučaju turista, shodno čemu su sport i sportsko-rekreativne aktivnosti, u turizmu dobile široku ulogu, čime se stvara i dopunjuje ukupni doživljaj i iskustvo turista koji se odluče da svoj odmor provedu u Crnoj Gori. Ovo tim prije, zbog činjenice da se savremena turistička ponuda značajno mijenja shodno trendovima u turističkoj tražnji prema kojoj turista svoj boravak na jednoj lokaciji u komfornom hotelskom i apartmanskom smještaju sve više dopunjuje sa sportsko-rekreativnim i avanturističkim aktivnostima.

Eventualni negativni uticaji iz rješenja propisa potencijalno mogu biti usmjereni samo na korisnike usluga imajući u vidu činjenicu da je riječ o aktivnostima čija realizacija podrazumijevaju određeni rizik za život i zdravlje korisnika. U cilju minimiziranja navedenih potencijalno negativnih uticaja usluga, u predloženom propisu definisan je detaljan način njihovog pružanja koji podrazumijeva korišćenje ispravne opreme sa deklaracijom proizvođača i izvještajima o atestima ili odobrenja za njenu upotrebu prema važećim standardima, zatim da se oprema upotrebljava u skladu sa uputstvom proizvođača itd., uz obavezno upoznanje korisnika usluga sa rizikom i načinom korišćenja opreme prije započinjanja pružanja usluge i zahtjeva da korisnici popune izjavu/saglasnost o prihvatanju rizika na sopstvenu odgovornost prije započinjanja pojedinih usluga.

Osim toga, predmetnim uredbom propisano je da je pružalac usluga dužan i da zabrani obavljanje avanturističke aktivnosti licima mlađim od 18 godina bez saglasnosti roditelja/staratelja; da obezbijedi stručno osposobljeno lice sa licencom/sertifikatom za pružanje pojedinih vrsta sportsko-rekreativnih i avanturističkih aktivnosti, kao i da obezbijedi polisu osiguranja za slučaj nezgode, kojom se osigurava korisnik usluga u skladu sa zakonom.

S druge strane, cilj Uredbe je da se obezbijedi normativna uređenost i zaštita korisnika sportsko-rekreativnih i avanturističkih aktivnosti kao turističkih usluga, kao i da se iste ne prepuštaju samoposlovanju subjekata (pojedinih pružaoaca usluga, turističkih agencija i dr.) svođenjem na njihovu pojedinačnu promociju i marketinške napore. Samostalna promocija je nedovoljno efikasna na globalnom turističkom tržištu. Uspješnost na međunarodnom tržištu zahtijeva sistemsku, koordiniranu i marketinšku kampanju na nacionalnom nivou.

Propisom se stimuliše stvaranje novih privrednih subjekata i podiže nivo njihove konkurencije u odnosu na dosadašnji period.

Propisom se regulišu sportsko –rekreativne i avanturističke aktivnosti koje predstavljaju specifični oblik turističke ponude a koji je u funkciji diverzifikacije turističkog proizvoda kao jednog od strateških ciljeva u razvoju turizma Crne Gore.

S obzirom na sve veće interesovanje turista sa svih svjetskih meridijana za ovom vrstom ponude, stvoriće pretpostavke za otvaranje novih radnih mjesta i povećanje prihoda od turizma, posmatrano sa aspekta turističkih poslenika tako i sa aspekta Budžeta.

Donošenje ovog propisa ne stvara biznis barijere, niti administrativna opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore za implementaciju propisa.

Nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava niti jednokratno niti tokom određenog vremenskog perioda.

Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.

Usvajanjem propisa nije potrebno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proistekle finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti

Korišćena su ekspertska znanja stručnih lica za konkretne usluge (članovi Radne grupe za izradu Predloga uredbe) iz pojedinih ministarstava, agencija i lica koja pružaju pojedine usluge. Korišćenje su konsultacije (ciljano) za novo-dodatne usluge koje su predmet Predloga uredbe (usluga skakanja padobranom, usluga ronjenja i usluga vožnje na sajli – zip-line) od strane nadležnih saveza, privrednih društava i sl.

Rezultati konsultacija su definisani: način pružanja usluga, oprema, obučenosn instruktora i dr. a što sve zajedno utiče na bezbjednost korisnika usluga.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Nema potencijalnih prepreka za primjenu Uredbe, jer se važeća Uredba stavlja van snage, a Predlog uredbe je novi propis koji obuhvata već propisane turističke usluge koje su imale primjenjive i održive uslove za pružanje usluga i kao takve obuhvaćene i u Predlogu uredbe koja je proširena sa obuhvatom novih usluga (usluga skakanja padobranom, usluga ronjenja i usluga vožnje na sajli – zip-line) a za šta u osnovi postoji ovlašćenje u Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu.

Za primjenu Uredbe o minimalno-tehničkim uslovima i načinu pružanja pojedinih turističkih usluga koje uključuju sportsko-rekreativne i avanturističke aktivnosti, shodno Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu inspekcijnski nadzor vrši nadležni organ lokalne uprave preko ovlašćenih inspektora (lokalna turistička inspekcija, komunalna inspekcija) u zavisnosti od njihove organizacije i sistematizacije.

Podgorica, 25.03.2019. godine

MINISTAR

Pavle Radulović